

ÖREG FA ÁRNYÉKÁBAN

— Tisztelet Péter Lászlónak —

Ha megkérdezték tőle, min dolgozik, mit csinál éppen; gyakran válaszolta kis önróniával: „*Ugyanazt, amit kisiskolás koromban: olvasok, írok.*” Ugyanezt a mentalitást sugározza egyik kedvenc írói álneve: Prof. Bogarász.

A Magyarországra települt székely családból származó, pátriárkai korú tudós hatalmas életművet „bogarásztói” össze. Nemcsak az irodalomtörténetet gazdagította Gárdonyi Géza, Tömörkény István, Móra Ferenc, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós kutatásaival, s általában a szeretet városra, Szegedre vonatkozó helytörténeti írásaival, de muzeológusként, nyelvészként, néprajzkutatóként, bibliográfusként is beírta nevét a magyar filológia, kultúra lapjaira.

Az 1926. január 21-én a Bács megyei Jánoshalmán született Péter László magyarul – filozófia szakos középiskolai tanári diplomáját a szegedi egyetemen szerezte meg *summa cum laude* minősítéssel, 1947-ben. Ezután egy szegedi lapnál az újságírással ismerkedett, rövid ideig tanársegéd volt az egyetemen, majd múzeumigazgató Karcagon, Makón. Az egyetemi könyvtár után, 1961-től a Somogyi-könyvtár tudományos munkatársa, majd főmunkatársa. 1986-tól, korai nyugdíjazását kivéve az Irodalomtudományi Intézet tudományos munkatársaként dolgozott. Pályája koronájaként 1990-től 1996-ig a József Attila Tudományegyetem egyetemi tanára.

1968-ban érte el az irodalomtudományok kandidátusa, 1991-ben doktora (MTA) fokozatot.

Tudományos címei, elismerései mellett mindvégig egyszerű, közvetlen, őszinte személyiség. 1996-tól nyugdíjban, de nem nyugalomban. Kutat, ír, publikál – dolgozik. Legutóbb a *Kortársban* jelent meg színes, gazdag emlékezése.

Hatalmas tárgyi tudása alapján közreadott tanulmányait, cikkeit, vagy akár csak néhány soros pontosításai, helyesbítései széles körben jelentek meg. Írásait éppúgy megtalálhatjuk a szakfolyóiratokon, napilapokon kívül, például a szófiai *Trákia* című folyóiratban, vagy a *Szegedi Textilmunkás* című üzemi lapban.

A „dolgozni csak pontosan, szépen” elv alapján a tények, hiteles adatok föltétlen tisztelete, tárgyilagos pontosság jellemzi minden sorát. Ezeket hallgatóitól, tanítványaitól is szigorúan megkövetelte.

Szerteágazó tevékenységének bibliográfiai rendszerezésére tanítványa, Apró Ferenc dr. vállalkozott.

1985. október 15-én lezárt gyűjtése Péter László 2331 önálló írását regisztrálja, továbbá 35 szerkesztését és majdnem 80 lektorálását, megjelent vagy kéziratban maradt szakértői véleményét.

Róla, a bibliográfia szerint 188 publikáció, értékelés, recenzió jelent meg.

Tőle kapott első levelem tanúsága szerint kapcsolatunk 1977-ben jött létre, amikor ő hálózati központunk, a Somogyi-könyvtár tudományos munkatársaként szükségszerű patrónusa volt az akkor már Németh László Könyvtár helyismereti gyűjteményének. Friss könyvtárosként, helytörténészként akkoriban kezdtem többek közt a helyi közéleti szereplők életrajzi adatainak gyűjtését is. Akkor adatot kértem tőle, amire azonnal, készséggel válaszolt, mint ahogy később is mindig. Egyenrangú félként, barátként fogadott. Örömmel vette azt is, ha véletlenül én tudtam valami apró adattal segíteni munkáját.

Elküldtem neki első bibliográfiai próbálkozásaimat is, a Kiss Lajos-összeállítást, s Mórincz Zsigmond Vásárhellyel kapcsolatos irodalmát. Ilyen irányú ismereteimet az egyetemen tanultak után az ő előadásai tették teljessé a Könyvtártudományi és Módszertani Központ 1981-i helyismereti tanfolyamán. A *Puszták Népe* repertóriumomnak már szélesebb visszhangja volt, fővárosi nagy könyvtárak is kértek belőle. Az akkor, 1981-ben általa javasolt Németh László-bibliográfiához mindennapi könyvtári munkám mellett még nem volt elég időm, erőm.

Termékeny munkakapcsolatunknak az ő Somogyi-könyvtárból való (korai) távozása vetett véget.

Utolsó, hozzám írott levele nem csak munkáról szól, személyes, baráti hangú búcsú:

„*Kedves Feri,
születésnapjaid jókívánságaidat há-
lálisan köszönöm. Szintúgy a Szal-
lay Jánosra vonatkozó adatokat.
Amit én tudok róla, megírtam a
Délmagyarország 1969. márc. 13-i
számában. Érdemes lenne biblio-
grafiáját elkészíteni, sőt talán válo-
gatást csinálni írásaiból. De át kéne
nézned a Szegedi Friss Újságot és a
Délmagyart is 1919 előtt. József Attila-
ról szóló kézírata nálam van.*

*Talán tudod, hogy születésnapo-
mon kiadták az obsitomat: nyugdíjaz-
tak. A Szeged története 2. kötetét illető
kritikáim megtorlásául. Baj azonban
nincs, tennivalóm bőséggel lesz, szer-
kesztem az Új Magyar Irodalmi Lexi-
kont, és nem szerkesztek többé könyv-
tári kiadványt...*

*Tarts meg jó emlékezetekben. Ba-
ráti szívvel köszönt Laci” [s.k.]*

DR. PÉTER LÁSZLÓ
EGYETEMI TANÁR, AZ MTA DOKTORA

Ezután már nem leveleztünk; jött a „géporkszak”, az elektronikus posta.

Vásárhely dolgai természetesen továbbra is érdekelték. Eljuttattam hozzá könyvtári kiadványainkat, éves város-bibliográfiáimat. Többször megkértük könyvtárunk műhelyében készült munkáink bemutatására, amit szívesen vállalt. 2000-ben például két esten is szerepelt: október 9-én a *Hódmezővásárhely jeles tudósai* című kézikönyvet elemezte, november 16-án pedig az Espersit-téka hozzánk került részének sorsát tárgyaló könyvünket mutatta be. Még ugyanebben az évben azzal tisztelt meg, hogy elismerő véleménnyel kiadásra ajánlotta helyismereti munkám éves beszámolóinak gyűjteményét.

2004-ben *A vásárhelyi népelet megörökítői* címmel irodalmi összeállítást adott a *Vásárhely története* előkészületben lévő harmadik kötete számára. Kérésére néprajzi bibliográfiám alapján kiegészítést adhattam, kvázi lektorálhattam összeállítását.

József Attila helyi kapcsolatait összegző könyvünket is ő mutatta be 2005-ben, utoljára pedig 2007-ben intézményünk centenáriumára készült könyvtártörténetemet.

Kívánjuk, neveljen példaképe, tanítása új filológus nemzedékeket, adjon életműve százados tölgyként enyhet, támaszt a rászorulóknak.

Köszegfalvi Ferenc